

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **H. V. H.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 7. 2004, sp. zn. 24 Az 250/2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 8. 3. 2004, č. j. OAM-6385/VL-07-HA08-2003. Tímto rozhodnutím žalovaný stěžovateli neudělil azyl pro nesplnění podmínek podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Zároveň žalovaný rozhodl o tom, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování dle ustanovení § 91 stejného zákona.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá - byť nikoliv výslovně - důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 a), b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tzn. nezákonnost napadeného rozsudku a vady řízení před správním orgánem. Žalovaný totiž vycházel ze Zpráv Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu na úseku lidských práv ve Vietnamu, kterou stěžovatel zpochybňuje a tvrdí, že se do Vietnamu „vzhledem ke všem okolnostem“ bojí vrátit. Hrozí

mu prý totiž pronásledování za úhyn dobytka, z něhož byl nařčen a který je pokládán za politickou sabotáž. Navíc, stěžovatel nebyl v řízení o udělení azylu zastoupen advokátem a nesprávně porozuměl svým právům.

Zároveň stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření odkazuje na obsah správního spisu a navrhuje, aby byla kasační stížnost zamítnuta jako nedůvodná. V průběhu správního řízení totiž bylo objasněno, že stěžovatel opustil svoji domovskou zemi z důvodu obav z trestního stíhání za škodu, která byla způsobena úhynem dobytka, za který odpovídal. Obava z trestního stíhání však v tomto případě nepředstavuje důvod pro udělení azylu. Předmětné Zprávy o stavu dodržování lidských práv za rok 2001 a 2002 byly dostačující a věrohodné a stěžovatel se nechtěl seznámit s jejich obsahem a ani nežádal o jejich doplnění.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel namítá nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu a vady správního řízení. Nezákonnost spatřuje stěžovatel v chybném výkladu pojmu „odůvodněný strach z pronásledování“, obsaženého v ustanovení § 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., když se domnívá, že pod pronásledování z politických důvodů lze zahrnout i jeho obavu z persekuce z důvodu údajné politické sabotáže.

K tomu Nejvyšší správní soud s odkazem na obsah správního spisu uvádí, že v žádosti o udělení azylu stěžovatel tvrdil, že v roce 2003 v zemědělském družstvu zapříčinil úhyn dobytka (což nepopírá), byl proto obviněn z úmyslného poškozování socialistického majetku a byl nucen k úhradě škody ve výši 300 mil. dongů, čehož však nebyl schopen. Proto odjel do severních provincií Vietnamu, kde se živil příležitostnými pracemi a kde jej oslovili údajní členové humanitární organizace, kteří mu slíbili odvoz do ciziny za účelem života v bezpečí a na svobodě. Tyto důvody odchodu ze země původu stěžovatel zopakoval i v protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu.

Za těchto skutkových okolností Nejvyšší správní soud dospívá k závěru, že skutečný důvod, pro který stěžovatel opustil zemi původu, není podřaditelný pod důvody obsažené

v ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb. Stěžovatel totiž ve správním řízení a ostatně ani v následném řízení soudním netvrdil, že by byl ve Vietnamu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod anebo že by měl odůvodněný strach z pronásledování z některého z taxativně uvedených zákonných důvodů. Jeho obavy tak jsou dány tím, že se v zemi původu pravděpodobně dopustil nikterak politicky nemotivovaného ani necíleného trestného činu hospodářské povahy. Tato skutečnost nemůže být uznána jako azylově relevantní a nepředstavuje sama o sobě ani překážku vycestování ve smyslu ustanovení § 91 cit. zákona (podobně viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 4. 12. 2003, sp. zn. 4 Azs 25/2003).

Stěžovatel dále namítá vady správního řízení, které spatřuje v tom, že shora citované Zprávy o stavu na úseku lidských práv ve Vietnamu neměly být použity jako neobjektivní a že nesprávně porozuměl svým právům. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že v předmětném řízení o udělení azylu je žadatel zatížen břemenem tvrzení. Bylo tedy v jeho zájmu žalovanému předestřít možné informační zdroje, z nichž by bylo lze usuzovat na azylovou relevanci jeho případu. Nic takového však stěžovatel nejen neučinil (a to ani v průběhu řízení před krajským soudem a v kasační stížnosti), nýbrž dokonce v průběhu správního řízení ani netvrdil, že by byl pronásledován z politických důvodů, příp. že má odůvodněný strach z pronásledování pro některý ze zákonem stanovených důvodů. Jediný důvod, který setrvale uváděl jako příčinu svého odchodu ze země původu, byly obavy ze stíhání pro spáchání hospodářského trestného činu, což ovšem nelze za azylově relevantní důvod uznat. Jestliže proto za této situace žalovaný vycházel z citovaných Zpráv, postupoval korektně a nelze v jeho postupu spatřovat vady.

K paušálně formulované výtce, že stěžovatel nebyl zastoupen advokátem a nesprávně porozuměl svým právům, Nejvyšší správní soud uvádí, že v řízení o udělení azylu není právní zastoupení povinné a není tomu tak ani v žalobním řízení před krajským soudem. V tomto řízení však stěžovatel mohl požádat o ustanovení advokáta, což neučinil. I v tomto případě proto nezbývá než odkázat na obecnou právní zásadu, podle níž „právo náleží bdělým“. Nelze se ostatně ani ztotožnit s tvrzením stěžovatele, že neporozuměl svým právům, jelikož při všech výsleších, kterým byl podroben ve správním řízení, byl přítomen tlumočník do vietnamského jazyka, stěžovatel svým podpisem potvrdil, že porozuměl příslušným poučením a rovněž písemná podání stěžovatele byla přeložena do češtiny. Ani tato námitka proto není důvodná.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud konstatuje, že právní zástupce stěžovatele přípisem ze dne 9. 8. 2005 soudu sdělil, že se mu nedaří kontaktovat svého klienta a proto navrhuje jeho osobní výslech. Podle ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s. rozhoduje o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání a jednání nařídí tehdy, považuje-li to za vhodné nebo provádí-li dokazování. Zásada, že Nejvyšší správní soud rozhoduje zpravidla bez jednání, je logickým důsledkem přísné koncentrace řízení o kasační stížnosti a k jejímu prolomení nestačí, že stěžovatelův právní zástupce nemá kontakt na svého klienta, nýbrž bylo by nutno jasně uvést, které další důkazy je nutno provést, příp. jaké relevantní důvody by měl soud uvážit při svém rozhodování nařídit jednání, což však neučinil. Zdejší soud proto neshledal žádný důvod pro nařízení jednání v této věci.

Protože Nejvyšší správní soud v daném případě nezjistil naplnění namítaných důvodů kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s., dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. prosince 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu